

65. හද්දාලි සූත්‍රය.

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවත් නුවර අනේපිඬු මහා සිටුහුගේ ජෙනවන නම් වූ ආරාමයෙහි වැඩ වාසය කලහ. එකල්හි වනාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ "මහණෙන"යි හිඤ්ඤාට කථා කලහ "පින්වතුන් වහන්ස "යි ඒ හිඤ්ඤා භාග්‍යයතුන් වහන්සේට පිලිතුරු දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාලහ.

2. "මහණෙනි, මම වනාහි දිනකට එක් ආභාරයකින්ම යැපෙමි. මහණෙනි, මම උදය කාලයේ ආභාරයම වලඳන්ගෙමි . එහෙයින්ම මම ආබාධ නැති බවද, නිදුක් බවද, ශරීර සැහැල්ලු බවද, කාය බලයද, ශරීරයේ සැප විභරණයද ලබමි. මහණෙනි, තෙපිද එක් ආභාරයක් පමණක් වලඳින්නාහු ආබාධ නැති බවද, නිදුක් බවද, ශරීර සැහැල්ලු බවද, කාය බලයද, ශරීර සැප විභරණයතද ලබවි"යයි වදාලහ.

3. මෙසේ වදාල කල, ආයුෂ්මත් හද්දාලි නම් හිඤ්ඤා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය කිය. " ස්වාමීණි, මට එක් ආභාරවෙලකින් පමණක් යැපීමට නොහැකි වන්නේ වෙමි. ස්වාමීණි, එක් වෙලක් පමණක් ආභාර වලඳින්නා වූ මට (එපමණකින් ජීවත් විය හැකි දැයි) සැකයක් වන්නේය, කණස්සල්ලට පත් වන්නේය ."

"හද්දාලිය, එසේ නම් ඔබ යම් තැනක ආරාධනා කරන ලද්දේ වන්නෙහිද, එහිදී කොටසක් අනුව කොට, කොටසක් ගෙන ගොස් පසුව වලඳව, එසේ වලඳන ඔබ යැපෙන්නෙහිය."

"ස්වාමීණ, මම එසේද වලඳන්නට නොහැකිවිමි. ස්වාමීණ, එසේද වලඳන්නා වූ මට (එපමණකින් ජීවත් විය හැකිදැයි) සැකයක් වන්නේය. කණස්සල්ලට පත් වන්නේය. " ඉක්බිති ආයුෂ්මත් හද්දාලි හිඤ්ඤා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් (එක් වරක් පමණක් වැලඳීමේ) ගිඤ්ඤා පදය පනවනු ලබන කල්හි, හිඤ්ඤා සංඝයා ගිඤ්ඤාපදය සමාදන් වනු ලබන කල්හි (එය රැකීමට) නොහැකි බව පල කලේය. ඉක්බිති ශාස්තෘ ශාසනයෙහි ගිඤ්ඤාව නොපුරන්නෙක් යම් සේද එමෙන් ආයුෂ්මත් හද්දාලි හිඤ්ඤා එම තෙමස මුළුලෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමු වීමට නොපැමිණියේය.

4. ඒ කාලයෙහි බොහෝ හිඤ්ඤා සිටුරේ කටයුතු නිම වූ පසු තෙමසකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාරිකාවෙහි වඩිතිසි භාග්‍යයතුන් වහන්සේගේ සිටුරක් මසන්.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් හද්දාලි හිඤ්ඤා, ඒ හිඤ්ඤා යම් තැනකද එහි ගියේය. එහි ගොස් හිඤ්ඤා සමග සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සිහි කල යුතු කථාව කොට එක් පැත්තක හුන්නේය. එක් පැත්තක හුන් හද්දාලි හිඤ්ඤාට ඒ හිඤ්ඤා මේ කාරණය කිවැහුය. "මෙම සිටුරෙහි කටයුතු නිමවූ

පසු තුන් මාසයක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාරිකාවෙහි වඩින හෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පරිහරනය පිහිස මෙම සිවුරක් මසනු ලැබේ. (කියායි.)

“ආයුෂ්මත් හද්දාලිය, එබැවින් ඒ ඇවැනක්‍ය (වරද:- ශික්‍ෂා පදය පැනවීමේදී නොපිලිගැනීම) හොඳින් සිහිකරව ඔබට පසුව පලිබෝදයක් (දුෂ්කරයක්) නොවේවා” යි (කිහ.)

5. ආයුෂ්මත් හද්දාලිය හික්‍ෂුව, “එසේය ඇවැනින්” යි ඒ හික්‍ෂුන්ට පිලිතුරු දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තැනක්හිද, එතැනට පැමිණියේය. (එහි) පැමිණ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද, එක් පැත්තක හුන්ගේය. එක් පැත්තක හුන් හද්දාලි හික්‍ෂුව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරනය කිය. “ස්වාමීනි, යම් බඳු වූ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ශික්‍ෂාපදය පනවන කල්හි, හික්‍ෂු සඩ්ධියා ශික්‍ෂාපදය සමාදන්වන කල්හි, අනුන්සාහය පළ කෙළෙමිද, (ඒ) වරද බාලයකුසේ, මූලාවුචකුසේ, අව්‍යක්තයකුසේ, මා ඉක්ම පැවැත්තේය. ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ වරද නැවත නොකරනු පිණිස මාගේ වරද වරද වශයෙන් පිලිගන්නා සේක්වා”යි, කියායි.

6. “හද්දලිය, මා විසින් ශික්‍ෂාපදය පණවනු ලබන කල්හි, හික්‍ෂු සඩ්ධියා ශික්‍ෂාපදය සමාදන් වන කල්හි යම් බඳු වූ ඔබ අනුන්සාහය පළ කළෙමිද එබැවින් බාලයෙකුසේ, මූලාවුචකුසේ, ඔබ වරද ඉක්ම පැවැත්තෙහිය. හද්දාලිය, ඔබ විසින් කලයුත්ත නොකලයුත්ත දැන නොගන්නා ලද්දේය, “භාග්‍යවතුන් වහන්සේද සැවැත්නුවර වසති, හද්දාලිය හික්‍ෂුව ශාස්තෘ ශාසනයෙහි ශික්‍ෂාවන් නොපුරන්තෙකැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේද මෙසේ මා ගැන දැනගන්නාහයි සිතාවන් ඔබ ශාසන ශික්‍ෂාව පිරීමට උත්සාහ නොගන්නා ලද්දේය.,

“හද්දාලිය, ඔබ විසින් කලයුත්ත නොකලයුත්ත දැන නොගන්නා ලද්දේය, බොහෝ හික්‍ෂුහු සැවැත්නුවර වස් වැසුවාහුය, හද්දාලි හික්‍ෂුව ශාස්තෘ ශාසනයෙහි ශික්‍ෂාවන් නොපුරන්තෙකැ”යි ඔවුන් දැනගනිත් යන මේ කාරණය ඔබ විසින් සැලකිල්ලට නොගන්නා ලද්දේය.,

“හද්දාලිය, ඔබ විසින් කලයුත්ත නොකලයුත්ත දැන නොගන්නා ලද්දේය, බොහෝ හික්‍ෂුණිහුද සැවැත්නුවර වස් ඵලඕයාහුය, හද්දාලි නම් හික්‍ෂුව ශාස්තෘ ශාසනයෙහි ශික්‍ෂාව නොපුරන්තෙකැ”යි ඒ හික්‍ෂුණිහුද මා දැනගන්නාහ යන මේ කාරණය ඔබ විසින් සැලකිල්ලට නොගන්නා ලද්දේය.

“හද්දාලිය, ඔබ විසින් කලයුත්ත නොකලයුත්ත දැන නොගන්නා ලද්දේය, බොහෝ උපාසකයෝ සැවැත්නුවර වෙසෙත්. හද්දාලිය නම් හික්‍ෂුව ශාස්තෘ ශාසනයෙහි ශික්‍ෂාවන් නොපුරන්තෙකැ”යි ඔව්හුද මා දැනගන්නාහුය යන මේ කාරණය ඔබ විසින් සැලකිල්ලට නොගන්නා ලද්දේය.

“හද්දාලිය, ඔබ විසින් කලයුත්ත නොකලයුත්ත දැන නොගන්නා ලද්දේය, බොහෝ උපාසිකාවෝ සැවැත්නුවර වෙසෙත්. හද්දාලිය නම් හික්‍ෂුව ශාස්තෘ ශාසනයෙහි ශික්‍ෂාවන් නොපුරන්තෙකැ”යි ඒ උපාසිකාවෝද මා දැනගන්නාහ යන මේ යන මේ කාරණය ඔබ විසින් සැලකිල්ලට නොගන්නා ලද්දේය.

“හද්දාලිය, ඔබ විසින් කලයුත්ත නොකලයුත්ත දැන නොගන්නා ලද්දේය, නොයෙක් අන්‍ය නිර්වචන මහණ බමුණෝ සැවැත්තුවර වස් පලඹියානුය. හද්දාලිය නම් හික්කුච ශ්‍රමන ගෞතමයන්ගේ ශ්‍රාවක තෙරුන් අතරෙන් කෙනෙක්වද ශාස්තෘන් වහන්සේ ගේ ශාසනයෙහි ශික්ෂාවන් නොපුරන්නෙකැ” යි ඔවුහුද මා ගැන දැනගන්නාහ යන යන මේ කාරණය ඔබ විසින් සැලකිල්ලට නොගන්නා ලද්දේය.

7. “ස්වාමීනි, යම්බඳුව මම භග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ශික්ෂාපදය පනවන කල්හි, හික්කු සඩ්ධියා ශික්ෂාපදය සමාදන් වන කල්හි අනුන්සාහය පල කලෙමිද (ඒ) වරද බාලයෙකුයේ, මූලාවුචකුයේ අව්‍යක්තවුචකුයේ, මා ඉක්ම පැවැත්තේය. ස්වාමීනි, භග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ වරද නැවත නොකරණු පිණිස මාගේ වරද වරද වශයෙන් පිලිගන්නා සේක්වා.”

”හද්දාලිය, මා විසින් ශික්ෂාපදය පනවනු ලබන කල්හි හික්කු සඩ්ධියා ශික්ෂාපදය සමාදන්වන කල්හි යම්බඳුව ඔබ ඔබ අනුන්සාහය පල කෙලෙහිද එබැවින් බාලයෙකුයේ මූලාවුචකුයේ, අව්‍යක්තයෙකුයේ ඔබ වරද ඉක්ම පැවැත්තෙහිය.(සමාදන් නොවූයේය)

“හද්දාලිය, ඒ කුමකැයි සිතන්නෙහිද? මේ ශාසනයෙහි (විත්ත, පඤ්ඤා යන) දෙපසින් මිදුනු හෙයින් උභතොභාග විමුක්ත¹ වූ හික්කුචක් වෙද, මම ඒ හික්කුචට “හික්කුච, එව, (මට මේ ගොභොරුවෙන් එපිටට යාමට ඒ දණ්ඩක් සේ) මේ මධෙහි වැතිර සිටුව” යි කියන්නේ නම්, ඉදින් ඒ හික්කුච (එසේ) වැතිරෙන්නේද, අන් යමක් මධෙහි ලන්නේද, නොහැකියයි කියන්නේද?”

“ස්වාමීනි, එසේ නොවන්නේය”,

8. ,හද්දාලිය, ඒ කුමකැයි සිතන්නෙහිද? මේ ශාසනයෙහි පඤ්ඤාවිමුක්ත² හික්කුචක් වන්නේද, , මම ඒ හික්කුචට “හික්කුච, එව, (මට මේ ගොභොරුවෙන් එපිටට යාමට ඒ දණ්ඩක් සේ) මේ මධෙහි වැතිර සිටුව” යි කියන්නේ නම්, ඉදින් ඒ හික්කුච (එසේ) වැතිරෙන්නේද, අන් යමක් මධෙහි ලන්නේද, නොහැකියයි කියන්නේද?”

“ස්වාමීනි, එසේ නොවන්නේය.”

“හද්දාලිය, ඒ කුමකැයි සිතන්නේද? මේ ශාසනයෙහි කායසක්ඛි හික්කුචක්³ වන්නේද, මම ඒ හික්කුචට , “හික්කුච, එව, (මට මේ ගොභොරුවෙන් එපිටට යාමට ඒ දණ්ඩක් සේ) මේ මධෙහි

¹ A bhikkhu released both ways. ‘ubhatovimutto’ A bhikkhu released both ways literary knows the release and he experiences that release here and now. That is he experiences the release that he knows with the body here and now. eg. He is not touched by any contact at one or the other doors of mental contact. He also has experienced this through the jhanas.

² Released through wisdom. ‘pagnnaavimutto’ He literary knows the release, and he experiences it in jhanas and higher absorptions.

³ A body witness of the path. ‘kaayasakkhi’ The body witness of the path, once in a way has experienced the path. He has to make much effort to experience the results here and now. Yet he is quite safe and would experience its results at least on his death bed.

වැනිර සිටුව” යි කියන්නේ නම්, ඉඳින් ඒ හික්ෂුව (එසේ) වැනිරෙන්නේද, අන් යමක් මධෙහි ලෙන්නේද, නොහැකියයි කියන්නේද?”

“ස්වාමීනි, එසේ නොවන්නේය”,

9. ,හද්දාලිය, ඒ කුමකැයි සිතන්නේද? මේ ශාසනයෙහි දිට්ඨප්පත්ත හික්ෂුවක්⁴ වන්නේද, මම ඒ හික්ෂුවට , “හික්ෂුව, එව, (මට මේ ගොභොරුවෙන් එපිටට යාමට ඒ දණ්ඩක් සේ) මේ මධෙහි වැනිර සිටුව” යි කියන්නේ නම්, ඉඳින් ඒ හික්ෂුව (එසේ) වැනිරෙන්නේද, අන් යමක් මධෙහි ලෙන්නේද, නොහැකියයි කියන්නේද?”

“ස්වාමීනි, එසේ නොවන්නේය”,

“හද්දාලිය, ඒ කුමකැයි සිතන්නේද? මේ ශාසනයෙහි සධාවිමුත්ත හික්ෂුවක්⁵ වන්නේද, මම ඒ හික්ෂුවට , “හික්ෂුව, එව, (මට මේ ගොභොරුවෙන් එපිටට යාමට ඒ දණ්ඩක් සේ) මේ මධෙහි වැනිර සිටුව” යි කියන්නේ නම්, ඉඳින් ඒ හික්ෂුව (එසේ) වැනිරෙන්නේද, අන් යමක් මධෙහි ලෙන්නේද, නොහැකියයි කියන්නේද?”

“ස්වාමීනි, එසේ නොවන්නේය”,

10. ,හද්දාලිය, ඒ කුමකැයි සිතන්නේද? මේ ශාසනයෙහි ධම්මානුසාරී හික්ෂුවක්⁶ වන්නේද, මම ඒ හික්ෂුවට , “හික්ෂුව, එව, (මට මේ ගොභොරුවෙන් එපිටට යාමට ඒ දණ්ඩක් සේ) මේ මධෙහි වැනිර සිටුව” යි කියන්නේ නම්, ඉඳින් ඒ හික්ෂුව (එසේ) වැනිරෙන්නේද, අන් යමක් මධෙහි ලෙන්නේද, නොහැකියයි කියන්නේද?”

“ස්වාමීනි, එසේ නොවන්නේය”,

,හද්දාලිය, ඒ කුමකැයි සිතන්නේද? මේ ශාසනයෙහි සධානුසාරී හික්ෂුවක්⁷ වන්නේද, මම ඒ හික්ෂුවට , “හික්ෂුව, එව, (මට මේ ගොභොරුවෙන් එපිටට යාමට ඒ දණ්ඩක් සේ) මේ මධෙහි වැනිර සිටුව” යි කියන්නේ නම්, ඉඳින් ඒ හික්ෂුව (එසේ) වැනිරෙන්නේද, අන් යමක් මධෙහි ලෙන්නේද, නොහැකියයි කියන්නේද?”

⁴ One come to righteousness of view. 'ditthipatto' The one come to righteousness of view is safely gliding on the path. He also is safe and would experience, results on his death bed, to the extent of his attainment, if he does not make effort here and now.

⁵ One released through faith. 'saddhaavimutto' The one released through faith has a lot of faith in the enlightenment of the Blessed One, in the Teaching and in the Community of bhikkhus. On account of it he is released through faith. He is safely on the path and the maximum number of births left for him would be seven, even if he becomes lazy and indolent.

⁶ The one faring according to the Teaching 'dhammaanusaari' He leads a life according to the Teaching and if he is not lazy and indolent, is sure to enter the stream of the Teaching.

⁷ One faring according to faith. 'saddhaanusari' The one faring according to faith too is sure to enter the stream of the Teaching, if he is not lazy and indolent.

“ස්වාමීනි, එසේ නොවන්නේය”,

“හද්දාලිය, ඒ කුමකැයි සිතන්නෙහිද? හද්දාලිය, ඉදින් ඔබ (ඒ කාලයෙහි) උබනොහාග විමුක්තියෙක් හෝ, පඤ්ඤා විමුක්තියෙක් හෝ, කායසක්ඛි වූවෙක් හෝ, දිට්ඨප්පන්නයෙක් හෝ සධාචිමුක්තියෙක් හෝ, ධම්මානුසාරී වූවෙක් හෝ, සධානුසාරී වූවෙක් හෝ වූයෙහිද? ,එසේ නොවූයේය.”.

“හද්දාලිය, එසේනම් ඔබ හිස් වූවෙක් නොවේද? බැහර කරන ලද්දෙක් නොවේද, වරද කරන ලද්දෙක් නොවේද, මූලාවට පත්වූවෙක්ව හුන්නේ නොවේද?”,

“එසේය, ස්වාමීනි. ස්වාමීනි, යම් බඳු මම භාවතුන් වහන්සේ ශික්ෂා පදය පනවන කල්හි, හික්ෂු සංයා ශික්ෂා පදය සමාදන් වන කල්හි අනුත්සාහය පලකලෙහිද, බාලයෙකුසේ මූලාවූවකුසේ, අදක්ෂයෙකුසේ වරද මා ඉක්ම පැවැත්තේය. ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මගේ වරද වරද වශයෙන් නැවත සංවරය පිණිස පිළිගන්නාසේක්වා.”

11. “හද්දාලිය, යම්බඳු ඔබ මා විසින් ශික්ෂාපදය පනවන කල්හි, හික්ෂු සංයා ශික්ෂා පදය සමාදන් වන කල්හි, අනුත්සාහය පලකලෙහිද, එබැවින් ඔබ බාලයෙකුසේ මූලා වූවකුසේ, අදක්ෂයෙකුසේ වරද ඉක්මවා ගියේය. හද්දාලිය, ඔබ වරද වරද වශයෙන් දැක ධර්මය වූ පරිදි පිළියම් කෙරෙහිද, ඔබගේ ඒ වරද ට අපි සමාව දෙමු. හද්දාලිය, යමෙක් වරද වරද වශයෙන් දැක ධර්මය වූ පරිදි පිළියම් කරයිද, නැවත සංවරයට පැමිණේද, එය ආයාර්චනයයි කියනලද මේ ශාසනයෙහි දියුණුවවේ.”

“හද්දාලිය, මේ ශාසනය ශාසනයෙහි ශික්ෂාපදයන් තොරකින ඇතැම් හික්ෂුවක් වේද, ඔහුට මෙබඳු සිතක් වෙයි. “මම මනුෂ්‍ය ධර්මයට වඩා උසස් වූ ආයාර්චාවය ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීමට සමථි විශේෂ ඥානයක් ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන්නේ නම්, ඉතා යෙහෙකි. (එය ලැබීමට) ආරණ්‍ය, රුක්මූලය, කඳුරුලිය, පර්වතය, ගුහාය, සොහොන්ය, පිදුරුබිස්සය යන විවේක ඇති සෙනසුන් භාවිතය කරන්නේ නම් යෙහෙකි.” (කියයි.)

,(ඉක්බිති) ඒ හික්ෂුව ආරණ්‍යය, රුක් මූලය, පර්වත මූලය, කඳු රුලිය, පර්වත ගුහාය, පාළු සොහොන් බිම්ය, මහ වනයෙහි ඉතා දුරස්ථ සෙනසුනය, එලිමහන් හිස් නැතකය, පිදුරු බිස්සය යන විවේක ඇති සෙනසුන් භාවිතය කරයි. එසේ විවේකව වසන ඒ හික්ෂුවට උපාදායයන් වහන්සේලා දොස් කියයි, එකට වසන නුවණැති සමාන බඹසර ඇති හික්ෂුහුද, කාරනය දැන දොස් කියන්. දේවනාවෝද දොස් කියන්. අවසන නමාම නමාටම දොස් කියයි. ඒ හික්ෂුව ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින්ද දොස් කියන ලද්දේ, නුවණ ඇති එකට වසන සමාන බඹසර ඇත්තවුන් විසින් දොස් කියන ලද්දේ, දේවනාවන් විසින්ද දොස් කියන ලද්දේ, නමා විසින්ම නමා හට දොස් කියන ලද්දේ, මනුෂ්‍ය ධර්මයට වඩා උසස් ආයාර් භාවය කිරීමට සමථින විශේෂඥානයක් ප්‍රත්‍යක්ෂ නොකරයි. ඊට හේතු කවරේද? හද්දාලිය, ශාස්තෘ ශාසනයෙහි ශික්ෂාව සම්පූර්ණ නොකරන්නාහට එය එසේම වෙයි.

12. “හද්දාලිය, මේ ශාස්තෘ ශාසනයෙහි, ඇතැම් හික්කුචක් ශික්ෂාපද රකින්නෙක් වෙද, ඔහුට මෙබඳු සිතක් වෙයි. “මම මනුෂ්‍ය ධර්මයට වඩා උසස්වූ ආර්ය භාවයට පත් කිරීමට සමථි විශේෂඥානයක් ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන්නේ නම්, ඉතා යෙහෙකි. (එය ලැබීමට)ආරණ්‍යය, රුක් මූලය, පර්වත මූලය, කඳු රැලිය, පර්වත ගුහාය, පාළු සොහොන් බිම්ය, මහ වනයෙහි ඉතා දුරස්ථ සෙනසුනය, ඵලිමහන් හිස් තැනකය, පිදුරු බිස්සය යන විවේක ඇති සෙනසුන් භාවිත කරන්නේ නම් යෙහෙකි.” (කියාය.) ඉක්බිති ඒ හික්කුච ආරණ්‍යය, රුක් මූලය, පර්වත මූලය, කඳු රැලිය, පර්වත ගුහාය, පාළු සොහොන් බිම්ය, මහ වනයෙහි ඉතා දුරස්ථ සෙනසුනය, ඵලිමහන් හිස් තැනකය, පිදුරු බිස්සය යන විවේක ඇති සෙනසුන් භාවිතය කරයි. එසේ විවේකව වසන ඒ හික්කුචට උපාදායයන් වහන්සේලා දොස් නොකියයි. නුවණ ඇති එකට වසන සමාන බඹසර ඇති හික්කුචුද දොස් නොකියත්. දේවතාවෝද දොස් නොකියත්. නමාම නමාහට දොස් නොකියයි. (ඉක්බිති) ඒ උපාදායයන් වහන්සේලා විසින්ද දොස් නොකියන ලද්දේ, නුවණ ඇති එකට වසන සමාණ බඹසර ඇති හික්කුච විසින්ද දොස් නොකියන ලද්දේ, දේවතාවන් විසින්ද දොස් නොකියන ලද්දේ, නමා විසින් නමාටම දොස් නොකියන ලද්දේ, මනුෂ්‍ය ධර්මයට වඩා උසස්වූ ආර්ය භාවය කිරීමට සමථි විශේෂ ඥානයක් ප්‍රත්‍යක්ෂ කරයි. ඒ හික්කුච කාමයන්ගෙන් වෙන්ව විතකී සහිත විචාර සහිත ප්‍රීතිය සහ සැපය ඇති ප්‍රථම ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කරයි. එයට හේතු කවරේද, හද්දාලිය, ශාස්තෘ ශාසනයෙහි ශික්ෂාව සම්පූර්ණ කරන්නාහට එය එසේ ඉෂ්ඨ කරගන්නට හැකි වෙයි.

13. “නැවත හද්දාලිය, හික්කු නෙම විතකී විචාරයන් සංසිද්ධිමෙන් සිත තුළ පැහැදීම ඇති, සිතේ එකඟ බැව් ඇති අවිතකී අවිචාර සමාධියෙන් පිටිටත් ප්‍රීතිය හා සැපය ඇති ද්විතීය ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කරයි. ඊට හේතු කවරේද, හද්දාලිය, ශාස්තෘ ශාසනයෙහි ශික්ෂාව සම්පූර්ණ කරන්නාහට එය එසේ ඉෂ්ඨ කරගන්නට හැකි වෙයි.

“එසේම, හද්දාලිය, එම හික්කු නෙම ප්‍රීතියේ නො ඇලී උපේක්ෂා ඇත්තෙක්ව වාසය කරයි. සිහියෙන් යුක්ත වූයේ යහපත් නුවණ ඇතිව කයින් සැපවිදි, ආර්යයෝ යම් ධ්‍යානයක් උපේක්ෂාව ඇත්තෙක්ව සිහි ඇත්තෙක්ව සැප විහරණ ඇත්තෙකැයි කියන්ද, ඒ තෘතීය ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කරයි. ඊට හේතු කවරේද, හද්දාලිය, ශාස්තෘ ශාසනයෙහි ශික්ෂාව සම්පූර්ණ කරන්නාහට එය එසේ ඉෂ්ඨ කරගන්නට හැකි වෙයි.

“නැවතද හද්දාලිය, එම හික්කු නෙම සැපදුක් හැර පළමුවන සොම්නස් දොම්නස් දුරුකොට දුකද නොවූ සැපද නොවූ උපේක්ෂා සිහියෙන් පිරිසිදු බව ඇති චතුර්ථ ධ්‍යානයට ඵලඹ වාසය කරයි. ඊට හේතු කවරේද? හද්දාලිය, ශාස්තෘ ශාසනයෙහි ශික්ෂාව සම්පූර්ණ කරන්නාහට එය එසේ ඉෂ්ඨ කරගන්නට හැකි වෙයි.

14. “ඒ හික්කුච මෙසේ සිත එකඟවූ කල්හි, පිරිසිදුවූ කල්හි, කෙලෙස් නැති කල්හි, කෙලෙස් රහිත කල්හි, මොලොක්චූ කල්හි, කටයුත්තට සුදුසුව පැවති කල්හි, නොසැලෙන කල්හි, පෙරවිසූ කදපිලිවෙල දැන ගැනීමට සිත නමයි (මෙහෙයවයි). ඒ හික්කුච නොයෙක් ආකාර පෙරවිසූ කදපිලිවෙල (උපන් ආත්ම පරම්පරාව) සිහි කරයි. කෙසේද? “එක් ජාතියක්ද, ජාති දෙකක්ද,

ජාති තුනක්ද, ජාති තුනක්ද, ජාති සතරක්ද, ජාති පසක්ද, ජාති දසයක්ද, ජාති විස්සක්ද, ජාති තිසක්ද, ජාති සතළිසක්ද, ජාති පණහක්ද, ජාති සියයක්ද, ජාති දහසක්ද, ජාති සියක් දහසක් නොයෙක් විනය වෙමින් පවතින කල්පයන්ද, නොයෙක් හැඳෙමින් පවතින කල්පයන්ද, නොයෙක් විනාශවන හෝ හැඳෙන කල්පයන්ද, අසූවල් තැන් වීම් මෙන්ම ඇත්තෙම මේ ගෝත්‍ර ඇත්තෙම මේ පාට ඇත්තෙම මේ කැම ඇත්තෙම මේ සැප දුක් වින්දෙම මේ ආයුෂ කෙළවර කොට ඇත්තෙක් වීම්. ඒ මම එයින් චූන චූයෙමි අසූවල් තැන උපන්නෙමි එහිදු මෙන්ම ඇත්තෙම මේ ගෝත්‍ර ඇත්තෙම මේ පාට ඇත්තෙම මේ මේ කැම ඇත්තෙම මේ සැප දුක් වින්දෙම මේ ආයුෂ කෙළවර කොට ඇත්තෙම වීම්. ඒ මම එයින් චූනචූයෙමි මෙහි උපන්නෙමියි.” මෙසේ ආකාර උදේදස සහිත නොයෙක් ආකාර පෙර විසූ කඳු පිලිවෙල සිහිකරයි. ඊට හේතු කවරේද? හද්දාලිය, ශාස්තෘශාසනයෙහි ශික්ෂාව සම්පූර්ණ කරන්නාහට එය එසේම වෙයි.

15. “ඒ හික්ෂුව මෙසේ සිත එකඟවූ කල්හි, පිරිසිදුවූ කල්හි, භාත්පසින් පිරිසිදුවූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත කල්හි, කෙලෙස් උවදුරු නැති කල්හි, මොලොක් වූ කල්හි, කටයුත්තට සුදුසුව පැවති කල්හි, ස්ථිරව සිටි කල්හි, නොසැලෙන කල්හි. ඒ හික්ෂුව පිරිසිදු මිනිස් බව ඉක්මවූ දිවැසින් චූනවන (මැරෙන) උපදින හිත(පහන්) ප්‍රණීත(උසස්) සුවණී (හොඳ පාට ඇති) දුවීණ (හරක පාට ඇති) යහපත් ගති වලට ගියාවූ, අයහපත් ගතිවලට ගියාවූ, කමීයට අනුව උපදින සත්වයන් දකී. මේ සත්වයෝ කාය දුශ්චරිතයෙන් යුක්තවූහ. වාග්දුශ්චරිතයෙන් යුක්ත වූහ. මනෝ දුශ්චරිතයෙන් යුක්තවූහ. ආයීයන්ට ගරහන්තෝ වූහ. මිථ්‍යාදෘෂ්ටිකයෝ වූහ. මිථ්‍යාදෘෂ්ටි කමී සමාදන්වූවෝ වූහ. ඔවුහු මරණින් මතු සැපයෙන් පහවූ නපුරවූ දුක්වූ තිරයට පැමිණෙත්. නැතහොත් මේ පින්වත් සත්වයෝ කාය සුවරිතයෙන් යුක්ත වූහ. වාග් සුවරිතයෙන් යුක්ත වූහ. මනෝ සුවරිතයෙන් යුක්ත වූහ. ආයීයන්ට නොගරහන්තෝ වූහ. සත්‍ය අදහන්තෝ වූහ. සත්‍ය ඇදහීම සමාදන් වූවෝ වූහ. ඔවුහු මරණින් මතු යහපත් ගති ඇති සවගීලෝකයට පැමිණියෝයි. මෙසේ පිරිසිදුවූ මිනිස් ඇස ඉක්මවූ දිවැසින් චූනවන උපදින සත්වයන් දකී. මෙසේ පිරිසිදුවූ මනුෂ්‍යත්වය ඉක්ම සිටියාවූ දිවැසින් චූන වන්නාවූද උපදින්නාවූද පහන්වූද උසස්වූද ලක්ෂණවූද අවලක්ෂණවූද හොඳ ලොවට ගියාවූද හරක ලොවට ගියාවූද කමීවූ පරිදි මියපරලොව ගිය සත්වයන් දකී, ඊට හේතු කවරේද? හද්දාලිය, ශාස්තෘශාසනයෙහි ශික්ෂාව සම්පූර්ණ කරන්නාහට එය එසේම වෙයි.

16. “ඒ හික්ෂුව මෙසේ සිත එකඟවූ කල්හි, පිරිසිදුවූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, කෙලෙස් උවදුරු නැති කල්හි, මොලොක් කල්වූහි, කටයුත්තට සුදුසුව පැවති කල්හි, ස්ථිරව සිටි කල්හි, නොසැලෙන කල්හි, ආශ්‍රවයන්කෂය කරන නුවණ පිණිස සිත නමයි, (යොමුකරයි). ඒ හික්ෂුව මේ දුකයයි ඇති සැටියෙන් දකී. මේ දුක් ඉපදීමේ හේතුවයයි ඇති සැටියෙන් දකී. මේ දුක් නැතිකිරීම යයි ඇති සැටියෙන් දකී. මේ දුක් නැති කිරීමේ මාගීයයි ඇති සැටියෙන් දකී. මේ ආශ්‍රවයයි නතු ලෙස දකී. මේ ආශ්‍රවයන්ගේ හේතුවයයි නතු ලෙස දකී. මේ ඒ ආශ්‍රවයන් නැති කිරීමයයි නතු ලෙස දැනගනී. මේ ආශ්‍රවයන් නැති කිරීමට පමුණුවන පිලිවෙන යයි නතු ලෙස දකී. මෙසේ දන්නාවූ ඒ හික්ෂුවගේ කාමාසාවයෙන් (කාමයේ ඇල්මෙන්) ද වෙන් වෙයි. හව (හවයේ ඇල්මෙන්) ආසාවයෙන්ද වෙන් වෙයි. අවිජ්ජාසවයෙන් (මෝහයෙන්) ද වෙන්වෙයි. සිත

ඔවුන්ගෙන් වෙන්ව ගිය කල (ඔවුන්ගෙන්) වෙනස්විය යන දැනීම ඇති වෙයි. (එවිට) ඉපදීම නැතිකරණ ලද්දේ වෙයි. කටයුත්ත කරන ලද්දේවෙයි. බඹසර (ශ්‍රේෂ්ඨ හැසිරීමෙන්) වාසය කිරීම අවසන කරණ ලද්දේ වෙයි. කටයුත්ත කරණ ලද්දේ වෙයි. මේ ආත්ම භාවයෙන් පසු නැවත ඉපදීමක් නැතැයි දැන ගනී. ඊට හේතු කවරේද? හද්දාලිය, ශාස්තෘශාසනයෙහි ශික්ෂාව සම්පූර්ණ කරන්නාහට එය එසේම වෙයි.

17. ,මෙසේ කී කල්හි ආයුෂ්මත් හද්දාලි හික්ෂුව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ කිය. “ස්වාමීනි, යම් හෙයකින් මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් හික්ෂුවක් වෙත සුළු වරදක්වෙතද එම සුළු වරදෙහිද නිග්‍රහකොට හික්මවන්. ඊට හේතු කවරහුද? එයට ප්‍රත්‍යය (කරුණු) මොනවාද? ස්වාමීනි, යම් හෙයකින් මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් හික්ෂුවක් නැවත නැවත අවවාද කොට නොහික්ම වන්. ඊට හේතු කවරහුද? එයට ප්‍රත්‍යය (කරුණු) මොනවාද?.”

“හද්දාලිය, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් හික්ෂුවක් නිතර ඇවැත්වලට පැමිණෙන්නේක් වෙයි. ඇවැත් බහුල වූවෙක් වෙයි. හික්ෂුන් විසින් අවවාද කරන ලද්දාවූ ඒ හික්ෂුව අත් කරුණකින් ඒ කාරණය වසා දමයි. කථාව අත් අතකට හරවයි. කෝපය, දෙවෂය, නොසතුට ඇති කරයි. මනා කොට නොපවති. ඉක්මණින් ඇවැත්වෙත් නැති සිටීමට කැමති ඇත්තෙක් නොවෙයි. යමකින් සංඝයා සතුටු වෙයිද, එය නොකරමිසි කියයි. හද්දාලිය, එකල්හි හික්ෂුන්ට මෙබඳු සිතක් වෙයි. “ඇවැත්නි, මේ හික්ෂුව නිතර ඇවැත් වලට පැමිණෙන්නෙක, ඇවැත් බහුල වූවෙක, හික්ෂුන් විසින් අවවාද කරන ලද්දාවූ ඒ හික්ෂුව අත් කරුණකින් ඒ කාරණය වසාදමයි. කථාව අත් අතකට හරවයි. කෝපයද, ද්වේෂයද, නොසතුටද, ඇතිකරයි. මනාකොට නොපවති. මනා පැවැත්මට අනුව නොපවති. ඉක්මණින් ඇවැත්වෙත් නැති සිටීමට කැමති ඇත්තෙක් නොවෙයි. යමකින් සංඝයා සතුටු වෙයිද, එය කරමිසි නොකියයි. ඇවැත්නි, මේ හික්ෂුවගේ මේ අධිකරණය (නඩුව) යම්සේ වහා නොසංසිද්දේද එසේ ඒ ඒ ආකාරයෙන් කල් දම දමා විනිශ්චය කිරීම යෙහෙක යයි සිතා, හද්දාලිය හික්ෂුහු යම්සේ ඒ හික්ෂුවගේ මේ අධිකරණය වහා නොසංසිද්දේද ඒ ඒ ආකාරයෙන් කල් දම දමා විනිශ්චය කරන්.”

18. “හද්දාලිය, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් හික්ෂුවක් නිතර ඇවැත් වලට පැමිණෙන්නේ වෙයිද, ඇවැත් බහුල වූවෙක් වෙයිද, ඒ හික්ෂුව හික්ෂුන් විසින් අවවාද කරණ ලද්දේ අත් කරුණකින් කරුණවසා නොදමයිද, කථාව අත් අතකට නොහරවයිද, කෝපය, දෙවෂය, නොසතුට, ඇති නොකරයිද මනා කොට පවතිද, මනාපැවතුම් අනුව පවතියිද, ඉක්මණින් ඇවැත්වෙත් නැති සිටීමට කැමති වෙයිද, යමකින් සංඝයා සතුටුවෙයිද එය කරමිසි කියයිද, හද්දාලිය, එකල්හි හික්ෂුන්ට මෙබඳු සිතක් වෙයි. .ඇවැත්නි, මේ හික්ෂුව නිතර ඇවැත්වලට පැමිණෙන්නෙක, ඇවැත් බහුල වූවෙක, ඒ හික්ෂුව හික්ෂුන් විසින් අවවාද කරණ ලද්දේ අත් කරුණකින් කරුණ වසා නොදමයි. කථාව අත් අතකට නොහරවයි. කෝපයද, දෙවෂයද, නොසතුටද , ඇති නොකරයි. මනාකොට පවති. මනා පැවතුමට අනුව පවති. ඉක්මණින් ඇවැත්වෙත් නැති සිටීමට කැමති වෙයි. යමකින් සංඝයා සතුටු වෙයිද, එය කරමිසි කියයි. ඇවැත්නි, මේ හික්ෂුවගේ මේ අධිකරණය (නඩුව) යම් සේ වහා සංසිද්දේද ඒ ඒ ආකාරයෙන් විනිශ්චය කිරීම යහපත් යයි සිතා, හික්ෂුහු යම් සේ ඒ හික්ෂුවගේ මේ අධිකරණය වහා සංසිද්දේද ඒ ඒ ආකාරයෙන් විනිශ්චය කරන්.

19. “හද්දාලිය, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් හික්ෂුවක් වරින් වර ඇවැත්වලට පැමිණෙන්නේ වෙයිද, ඇවැත් බහුල කොට ඇත්තේ නොවෙයිද, ඒ හික්ෂුව හික්ෂුන් විසින් අවවාද කරන ලද්දේ අන් කරුණකින් කරුණ වසා දමයිද. කථාව අන් අතකට හරවයිද, කෝපය, වෙෂය, නොසතුට, ඇති කරයිද, මනාකොට නොපවතීද, මනා පැවැත්මට අනුව නොපවතීද, ඉක්මණින් ඇවැත්නි නැති සිටීමට කැමති නොවෙයිද. යමකින් සංයා සතුටු වෙයිද, එය කරමිසි නොකියයිද, හද්දාලිය, එහි හික්ෂුන්ට මෙබඳු සිතක් වෙයි. .ඇවැත්නි, මේ හික්ෂුව වරින්වර ඇවැත්වලට පැමිණෙන්නෙක, ඇවැත් බහුල නොවුවෙක, ඒ හික්ෂුව හික්ෂුන් විසින් අවවාද කරන ලද්දේ අන් කරුණකින් කරුණ වසා දමයි. කථාව අන් අතකට හරවයි. කෝපයද, වෙෂයද, නොසතුටද ඇති කරයි. මනාකොට නොපවතියි. මනා පැවැත්මට අනුව ඉක්මණින් ඇවැත්නේ නැති සිටීමට කැමති නොවෙයි. යමකින් සංයා සතුටු වෙයිද, එය කරමිසි නොකියයි. ඇවැත්නි මේ හික්ෂුවගේ මේ අධිකරණය වහා නොසංසිද්දේ, ඒ ඒ ආකාරයෙන් විනිශ්චය කිරීම යෙහෙක” කියාය. (ඉක්බිති) හද්දාලිය, හික්ෂුහු යම් සේ ඒ හික්ෂුවගේ මේ අධිකරණය වහා නොසංසිද්දේ, ඒ ඒ ආකාරයෙන් විනිශ්චය කරන්.

20. “හද්දාලිය, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් හික්ෂුවක් වරින් වර ඇවැත්වලට පැමිණෙන්නේ වෙයිද, ඇවැත් බහුල කොට ඇත්තේ නොවෙයිද, ඒ හික්ෂුව හික්ෂුන් විසින් අවවාද කරන ලද්දේ අන් කරුණකින් කරුණ වසා නොදමයිද, කථාව අන් අතකට නොහරවයිද, කෝපය, වෙෂය, නොසතුට ඇති නොකරයිද මනාකොට පවතීද, මනා පැවැත්මට අනුව පවතීද, ඉක්මණින් ඇවැත්න නැති සිටීමට කැමති වෙයිද, යමකින් සංයා සතුටුවෙයිද, එය කරමි කියයිද. හද්දාලිය, එහි හික්ෂුන්ට මෙබඳු සිතක් වෙයි. ඇවැත්නි, මේ හික්ෂුව වරින් වර ඇවැත්වලට පැමිණෙන්නෙක. ඇවැත් බහුල නොවුවෙක, ඒ හික්ෂුව හික්ෂුන් විසින් අවවාද කරන ලද්දේ අන් කරුණකින් වසා නොදමයි. පිටතින් කථා ඉදිරිපත් නොකරයි. කෝපයද, ද්වේෂයද, නොසතුටද ඇති නොකරයි. මනා කොට පවතියි. මනා පැවැත්මට අනුව පවතියි. ඉක්මණින් ඇවැත්නි නැති සිටීමට කැමති වෙයි. යමකින් සංයා සතුටු වෙයිද එය කරවමිසි කියයි. ඇවැත්නි, මේ හික්ෂුවගේ මේ අධිකරණය යම්සේ වහා සංසිද්දේ, ඒ ඒ ආකාරයෙන් විනිශ්චය කිරීම යෙහෙක කියායි, (ඉක්බිති) හද්දාලිය, හික්ෂුහු යම්සේ ඒ හික්ෂුවගේ මේ අධිකරණය වහා සංසිද්දේ ඒ ඒ ආකාරයෙන් විනිශ්චය කරන්.

21. “හද්දාලිය, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් හික්ෂුවක් ආවායී උපාධ්‍යායයන් ඇති සුලු හක්තියකින් සුලු ආදරයකින් මහණ කම් කරයිද, හද්දාලිය, එහි හික්ෂුන්ට මෙබඳු සිතක් වෙයි. ඇවැත්නි, මේ හික්ෂුතෙම ආවායී උපාධ්‍යායයන් කෙරෙහි ඇති සුලු හක්තියකින් සුලු ආදරයකින් මහණකම් කරයි. හක්ති මාත්‍රයෙන් ප්‍රේම මාත්‍රයෙන් මහණ කම් කරයි. “(කියායි.)

22. “හද්දාලිය, යම්සේ පුරුෂයෙකුගේ එක් ඇසක්වෙද, ඔහුගේ මිත්‍රයන් හා එක ලේ ඇති නැයෝ ඔහුගේ යම් ඇසක් වීද එයින් නොපිරිහෙවයි ඒ එක ඇස රක්තාහුද, හද්දාලිය, එමෙන්ම මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් හික්ෂුවක් හක්ති මාත්‍රයකින් හා ප්‍රේම මාත්‍රයකින් මහණ කම් කරයි. හද්දාලිය, එහි හික්ෂුන්ට මෙබඳු සිතක් වෙයි. ඇවැත්නි, මේ හික්ෂුව හක්ති මාත්‍රයකින් ප්‍රේම මාත්‍රයකින් මහණ කම් කරයි. ඒ හික්ෂුවගේ යම් හක්තිමාත්‍රයක් ප්‍රේමමාත්‍රයක් වීද එයින්ද

නොපිරිහෙවයි. නැවත නැවත අවවාද කරන්නෙමු (කියායි.) හද්දාලිය, යම් හෙයකින් මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් හික්කුචකට නැවත නැවත අවවාද කරයි නම් මේ ඊට හේතුව වේ. මේ ප්‍රත්‍යයවේ. හද්දාලිය, යම් හෙයකින් මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් හික්කුචකට එසේ නැවත නැවත අවවාද නොකරත් නම් මේ ඊට හේතුවයි. ප්‍රත්‍යයයි.

23. “ස්වාමීනි, යම් හෙයකින් පෙර ශික්ෂාපද ස්වල්පයක් වූහ. බොහෝ හික්කුච රහත්වූහ. ඊට හේතු කවරේද? ප්‍රත්‍යය කවරේද? දැන් ශික්ෂාපද බොහෝ වෙත්. හික්කුච ටික දෙනෙක් රහත් වෙත්. හික්කුච ටිකදෙනෙක් රහත් වෙත්. ඊට හේතු කවරේද? ප්‍රත්‍යය කවරේද?,

“හද්දාලිය, එය එසේ වෙයි. හික්කුච ධර්මයෙන් පිරිහෙන කල්හි, ශික්ෂාපද බොහෝ වෙත්. හික්කුච ස්වල්ප දෙනෙක් රහත් වෙත්. හද්දාලිය, මේ ශාසනයෙහි සංඝයා කෙරෙහි ආශ්‍රවයන්ට හේතුවූ ඇතැම් කරුණු පහළ නොවෙත්ද, ඒතාක් ශාස්තෘත වහන්සේ ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද නොපනවත්, හද්දාලිය, යම් දිනක පටන් සංඝයා කෙරෙහි ආශ්‍රවයන් හේතුවූ කරුණු ඇති වෙත්ද, ශාස්තෘත වහන්සේ ඒ වැරදි නැති කරණු පිණිස ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද පනවත්.

“හද්දාලිය, මේ ශාසනයෙහි සංඝයා යම්තාක් බොහෝ බවට නොපැමිණියේද, ඒතාක් සංඝයා අතර වැරදි පහළ නොවෙත්. හද්දාලිය, යම් දිනක පටන් සංඝයා බොහෝ බවට පැමිණියේද, ඉකිබිති මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් වැරදි ඇති වෙත්. ඉකිබිති ශාස්තෘත වහන්සේ ඒ වැරදි නැති කරණු පිණිස ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද පනවත්.

“හද්දාලිය, යම් තාක් සංඝයා ලාභයෙන් සන්කාරයෙන් මත්බවට නොපැමිණේද ඒතාක් මේ ශාසනයෙහි සංඝයා අතර වැරදි ඇති නොවෙත්. හද්දාලිය, යම් දිනක පටන් සංඝයා ලාභයෙන් සන්කාරයෙන් මත්බවට පැමිණේද, එකල්හි මේ ශාසනයෙහි සංඝයා අතර ඇතැම් වැරදි ඇති වෙත්. එකල්හි මේ ශාස්තෘත වහන්සේ ඒ දෝෂයන් නැති කිරීම පිණිස ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද පණවත්.

“හද්දාලිය, මේ ශාසනයෙහි සංඝයා යම්තාක් යසසින් මත්බවට නොපැමිණේද ඒ තාක් සංඝයා අතර වැරදි පහළ නොවෙත්. හද්දාලිය, යම් දිනක පටන් සංඝයා යසසින් අග්‍ර බවට පැමිණේද, එකල්හි මේ ශාසනයෙහි සංඝයා අතර ඇතැම් වැරදි ඇති වෙත්. එකල්හි ශාස්තෘත වහන්සේ ඒ දෝෂයන් නැති කිරීම පිණිස ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද පනවත්.”

“හද්දාලිය, මේ ශාසනයෙහි සංඝයා යම් තාක් බොහෝ ග්‍රන්ථධූර (ඉගෙනගත්) බවට නොපැමිණේද, ඒ තාක් සංඝයා අතර වැරදි පහළ නොවෙත්. හද්දාලිය, යම් දිනක පටන් සංඝයා (පොතපතෙහි) දැනීමෙන් පණ්ඩිත බවට පැමිණේද, එකල්හි මේ ශාසනයෙහි සංඝයා අතර වැරදි පහළ වෙත්. එකල්හි, ශාස්තෘත වහන්සේ ඒ දෝෂයන් නැති කිරීම පිණිස ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද පණවත්.”

“හද්දාලිය, මේ ශාසනයෙහි සංඝයා යම්තාක් කල් ගිය බවට නොපැමිණේද ඒතාක් සංඝයා අතර වැරදි පහළ නොවෙත්.

“හද්දාලිය, යම් දිනෙක පටන් සංඝයා කල්ගිය බවට පැමිණේද, එකල්හි ශාසනයෙහි සංඝයා අතර ඇතුළු වැරදි ඇතිවෙත්. ඉක්බිති, ශාස්තෘන් වහන්සේ ඒ වැරදි නැති කරණු පිණිස ශ්‍රාවකයින්ට ගිණපද පනවත්.”

24. “හද්දාලිය, යම් දිනක මම නොපට අජාතිය අශ්වයාගේ උපමාව දේශණා කෙළෙමිද ඒ කාලයෙහි නොපි ස්වල්ප දෙනෙක් වූහ. හද්දාලිය, එය (උපමාව) ඔබට මතක ඇත්තෙහිද?,”

“නැත. ස්වාමීනි,”

“හද්දාලිය, එය කුමක් නිසාදැයි සිතන්නෙහිද?,”

“ස්වාමීනි, ඒ මම ශාස්තෘ ශාසනයෙහි බොහෝ කාලයක් ගිණපද නොපුරන්නෙක් වීමිද?, (ඒ නිසායයි සිතමි).”

“හද්දාලිය, හේතුව එය පමනක්ම නොවේ. එයම ප්‍රත්‍යය (කරුණු) නොවේ.

“හද්දාලිය, කාලයක් තිස්සේ ඔබගේ සිත මම දුටුවෙමි. ඔබගේ සිත මගේ සිතින් පිරිසිදු දැන ගන්නා ලද්දේය. “මේ හිස් පුරුෂ තෙම මා ධර්මය දේශනා කරන කල්හි අපියෙන් යුක්ත කොට සිතෙහි තබා නොගනි සියල්ල සිතට ඇතුළත් කරනොගනි කන් යොමා බණ නොඅසයි. හද්දාලිය, නැවතත් අජාතිය අශ්වය උපමාකළ ධර්ම ක්‍රමය ඔබට දෙසමි. එය අසව. මනා කොට මෙතෙහි කරව. මම කියන්නෙමි”,

“එසේය, වහන්සැ”,යි ආයුෂ්මත් හද්දාලිය හිසසුව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට උත්තර දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළේය.

25., “හද්දාලිය, යම්සේ දක්ෂ අශ්වයන් දමනය කරන්නෙක් යහපත් ආජාතිය අශ්වයකු ලැබ පළමුකොට කටකලියාව දැමීමේ හික්මවීම කරයි. ඒ කටකලියාව දැමීමෙන් හික්මවනු ලබන අශ්වයාගේ පෙර නොකරනු ලැබූ දෙයක් කරන කල්හි යම් යම් දැගලුම් නොහික්මුම් ඇතිවෙත් . හික්මවීම නිසා ඒ කාරණයෙන් හික්මෙන්නේය.”

“හද්දාලිය, යම් හෙයකින් යහපත් ආජාතිය අශ්වතෙම නිතර හික්මවීමෙන් පිලිවෙලින් හික්මවීමෙන් ඒ කාරණයෙන් හික්මුණේ වේද අශ්වයන් දමනය කරන්නා ඒ අශ්වයා නැවත යුගය (-වියකර) නැබීමෙහි හික්මවයි, ඒ විය කර නැබීම පුරුදු කරන කල්හිද, පෙර නොකරන ලද දෙයක් කරවනු ලබන අශ්වයාගේ යම් යම් දැගලුම් නොහික්මුම් ඇතිවෙත්. ඒ අශ්වයා නිතර කිරීමෙන් පිලිවෙලින් කිරීමෙන් එහිද හික්මෙන්නේය.”

“හද්දාලිය, යම් හෙයකින් යහපත් අජාතිය අශ්ව තෙම නිතර කිරීමෙන්, පිලිවෙලින් කිරීමෙන් එහි හික්මුණේ වෙයිද, අශ්වයන් දමනය කරන්නා ඒ අශ්වයා නැවත සිවුපා එකට ඔසවා නැබීමෙහිද, (බිම වැටුණු දෙයක් ගත හැකිසේ) නැබීමෙහිද, කුර අගිත් යාමෙහිද, සිග්‍ර ධාවනයෙහිද, (යුදයෙහි ඇතිවන) ශබ්දයන්ට බිය නොවීමෙහිද, රජු විසින් දනසුතු ගුණයෙහිද, අශ්වරාජ වංශයෙහිද, ජවසම්පන්නියෙහි(-ශ්‍රේෂ්ඨ වේගයෙහි) ශ්‍රේෂ්ඨ අශ්වයෙක් වීමෙහිද, මෘදුවචනයට කිකරු වීමෙහිද, (යන කරුණු දසය) පුරුදු කරවයි.

ජවසම්පත්තියෙහි හික්ම විමෙහිද ශ්‍රේෂ්ඨ අශ්වයෙක් කිරීමෙහිද, මෘදු වචනයට කිකරු කිරීමෙහිද පෙර නොකළ දෙයක් කරන අශ්වයාටද යම් යම් දැඟලිම් නොහික්මීම ඇතිවෙන්නමය, ඒ අශ්වයා නිතර කිරීමෙන් පිලිවෙලින් කිරීමෙන් එහි හික්මෙන්නේය, හද්දාලිය, යම් හෙයකින් අශ්වතෙමෙ නිතර කිරීමෙන් පිලිවෙලින් කිරීමෙන් එහි හික්මෙන්නේය. හද්දාලිය, යම් හෙයකින් අශ්වතෙම නිතර කිරීමෙන් පිලිවෙලින් කිරීමෙන් අශ්වයා හික්මුණේවෙයිද අසුන් දමනය කරන්නා නැවත ඒ අශ්වයා නැලිම් විදිම් ආදී අශ්ව දමනය කම් විශේෂයට ඇතුලත් කරයි. (-යොදවයි) හද්දාලිය , මේ දශ අධගයන්ගෙන් යුත් යහපත් ආජාතිය අශ්වයා රජුන්ට සුදුසුවේ රජු විසින් පරිභෝග කළ යුතුවේ. රජුගේ අධගය යන සධ්ඛ්‍යාවට ඇතුලත් වෙයි.

26. “හද්දාලිය, එමෙන්ම දසවිද ධර්මයන්ගෙන් යුත් හික්මුණ ආහුනෙය්‍ය (-දුරසිට ඇවිත් පිදියයුතු) වෙයි, පාහුණෙය්‍ය (-අහිතව දෙයින් පිදියයුතු) වෙයි, දකෂිණෙය්‍ය (-පින් කැමතිව පිදියයුතු) වෙයි, වැදිය යුතුවෙයි, ලෝකයාට උතුම් පිංකෙතවෙයි, කවර දසයකින්ද, හද්දාලිය, මේ ශාසනයෙහි හික්මුණෙම අසේඛ (- හික්මීම අවසානවූ) සම්මාදිට්ඨියෙන් (-යහපත් දැකීමෙන්) යුතු වෙයි, අසේඛ සම්මා සධකප්පයෙන් (-යහපත් කල්පනාවෙන්) යුතු වෙයි, අසේඛ සම්මාවාචායෙන් (-යහපත් වචනයෙන්) යුතුවෙයි. අසේඛ සම්මාකම්මන්ත යෙන් (-යහපත් කම්මාන්තයෙන්) යුතුවෙයි. අසේඛ සම්මා ආජීවයෙන් (-යහපත් දිවිපැවැත්මෙන්) යුතුවෙයි. අසේඛ සම්මා වායාමයෙන් (-උත්සාහයෙන් යුක්තවෙයි) යුතුවෙයි. අසේඛ සම්මා සතියෙන් (-යහපත් සිහියෙන් යුතුවෙයි. අසේඛ සම්මාසමාධියෙන් (-යහපත් සිත එකඟ කිරීමෙන්) යුතුවෙයි. අසේඛ සම්මාඤ්ඤාණයෙන් යුතුවෙයි. අසේඛ සම්මා විමුක්තියෙන් යුතුවෙයි. හද්දාලිය, මේ දසවිධ ධර්මයෙන් යුත් හික්මුණ ආහුණෙය්‍ය (-දුරසිට ඇවිත් පිදියයුතු) වෙයි, පාහුණෙය්‍ය (-අහිතව දෙයින් පිදියයුතු) වෙයි. දක්ඛිණෙය්‍ය (-පින් කැමතිව පිදියයුතු) වෙයි, වැදියයුතු වෙයි, ලොවට උතුම් පින් කෙත වෙයි.”

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ සූත්‍රය දෙසූ සේක. සතුටු සිත් ඇති ආයුෂ්මත් හද්දාලිය හික්මුණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ කීමට සතුටු විය.

පස්වෙනිවූ හද්දාලිය සූත්‍රය නිමි. (2-5)

Read English Translation :
<http://www.mahindarama.com/e-tipitaka/Majjhima-Nikaya/mn-65.htm>